

Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης

Τόμ. 2016, Αρ. 2

6ο Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ Π.Τ.Δ.Ε.
ΚΕΝΤΡΟ ΜΕΛΕΤΗΣ ΨΥΧΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

6^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Υπό την αιγίδα του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων
24-26 Ιουνίου 2016

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ISSN: 2529-1157

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:

~~Παπαδόπουλος~~ Ιωάννης

Πολυγρονοπούλου Σταυρούλα

~~Μπασιτάς~~ Αγγελική

ΙΟΥΝΙΟΣ 2016

Εγγραμματισμός στις Θετικές Επιστήμες και το πρόγραμμα PISA

Γιάννης Νικολόπουλος

doi: [10.12681/edusc.924](https://doi.org/10.12681/edusc.924)

Βιβλιογραφική αναφορά:

Νικολόπουλος Γ. (2017). Εγγραμματισμός στις Θετικές Επιστήμες και το πρόγραμμα PISA. *Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης*, 2016(2), 923–942. <https://doi.org/10.12681/edusc.924>

Εγγραμματισμός στις Θετικές Επιστήμες και το πρόγραμμα PISA

Νικολόπουλος Γιάννης

Μαθηματικός – Ειδικός Παιδαγωγός, Med Special Education, Επιμορφωτής
Εκπαιδευτικών στην Ελληνογερμανική Αγωγή, Μέλος του Δ.Σ. της Ελληνικής
Εταιρείας Δυσλεξίας και Μέλος της Διεπιστημονικής Ομάδας ΕΔΕΑΥ
johnikol@yahoo.gr

Περίληψη

Ο εγγραμματισμός των μαθητών που βρίσκονται στο τέλος της Υποχρεωτικής τους Εκπαίδευσης αποτελεί την αναζήτηση του Προγράμματος PISA, υπό την έννοια ότι το Πρόγραμμα αυτό αποτιμά τις γνώσεις και τις δεξιότητες που οι εν λόγω μαθητές απέκτησαν στα παρακάτω βασικά αντικείμενα των σχολικών τους σπουδών: την Κατανόηση Κειμένου, τα Μαθηματικά και τις Φυσικές Επιστήμες. Σε ένα δεύτερο επίπεδο, συνυπολογίζει επίσης την ικανότητα των μαθητών/τριών να χρησιμοποιούν συνθετική και αναλυτική σκέψη, να ανιχνεύουν όψεις και ενδεχόμενες αντινομίες στο περιβάλλον τους (ΙΕΠ-PISA, 2016). Βέβαια, ο διαγωνισμός PISA του Οργανισμού για την Οικονομική Συνεργασία και Ανάπτυξη (ΟΟΣΑ) είναι στην πραγματικότητα η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών συστημάτων των συμμετεχόντων χωρών και βέβαια αξιολογούνται όλα και όλοι. Γιατί είναι σημαντικό και πρέπει να δούμε με καθαρό και ανοικτό μυαλό την υποβαθμισμένη κατάταξη της χώρας μας; Πως δικαιολογούν οι αρμόδιοι την τακτική και γνωστή αποτυχία; Γιατί σύμφωνα με πληροφορίες της Εφημερίδας «Καθημερινής», στους προηγούμενους διαγωνισμούς υπήρξε απροθυμία ακόμη και για την έκδοση μιας τυπικής ανακοίνωσης από το Υπουργείο Παιδείας ή το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (πρώην Παιδαγωγικό) για τα αποτελέσματα του PISA; Γιατί βγάζει «κόκκινο» στον διαγωνισμό PISA-ΟΟΣΑ η ΟΛΜΕ;

Abstract

The Mathematical Literacy students at the end of their Compulsory Education is the PISA Program's search, in the sense that this Program evaluates the knowledge and skills that these students have acquired in the following main subjects of their schooling: Understanding Text, Mathematics and Natural Sciences. On the second level, it also considers the students' ability to use synthetic and analytical thinking, to

detect aspects and possible antinomies in their environment. Of course, the test PISA of the Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) is in fact an evaluation of the educational systems of the participating countries, where, of course, everyone and everyone are assessed. Why is it important and must we see in our pure and open mind the degraded ranking of our country? How does the association justify failure? Why, according to the “Kathimerini” newspaper, the previous competitions were reluctant even for the issue of a formal announcement by the Ministry of Education or the Institute for Educational Policy (former Pedagogue) about PISA's results? Why does OLME (federation of teachers for Secondary Schools) take the "red" challenge in PISA-OECD;

Τι είναι το πρόγραμμα αξιολόγησης PISA;

«Κάθε τρία χρόνια έχουμε σε αρκετά σχολεία μια αξιολόγηση των μαθητών της Γ' γυμνασίου στην Γλώσσα, στα Μαθηματικά και στην Φυσική», μια διατύπωση όπως το συνηθίζουν τα παιδιά. Είναι μια αξιολόγηση μόνο των παιδιών; Είναι μια αξιολόγηση των εκπαιδευτικών; Μήπως είναι κύρια μια αξιολόγηση του γενικού εκπαιδευτικού μας συστήματος; Ο διαγωνισμός PISA που οργανώνει ο ΟΟΣΑ είναι στην πράξη η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών συστημάτων των συμμετεχόντων χωρών, όπου αξιολογούνται οι μαθητές, οι εκπαιδευτικοί, τα προγράμματα σπουδών, τα σχολικά βιβλία και τα Υπουργεία Παιδείας, ότι έχει σχέση με την Εκπαίδευση. Ο διαγωνισμός PISA ανά τριετία έχει κάποια από τις παραπάνω ενότητες κυρίαρχη.

Δηλαδή όλες οι ενότητες εξετάζονται αναλυτικά ανά τριετία, όμως για παράδειγμα το 2012 κυρίαρχη ενότητα αποτελούσαν τα Μαθηματικά. Η κυρίαρχη ενότητα στον παρακάτω πίνακα σημειώνεται με κεφαλαία γράμματα.

2000	2003	2006	2009	2012	2015
READING Mathematics	Reading MATHEMATICS	Reading Mathematics	READING Mathematics	Reading MATHEMATICS	Reading Mathematics

maths Science	Science	maths SCIEN CE	maths Science	Science	maths SCIEN CE
--------------------------------	----------------	---	--------------------------------	----------------	---

Όπως τονίζεται από τους ίδιους τους οργανωτές, το πρόγραμμα PISA εξετάζει τον εγγραμματισμό των μαθητών που βρίσκονται στο τέλος της Υποχρεωτικής τους Εκπαίδευσης. Η αξιολόγηση του εγγραμματισμού των μαθητών από πλευράς PISA οργανώνεται δε με τέτοιο τρόπο, ώστε να εξετάζονται όχι μόνον οι γνώσεις, οι δεξιότητες και οι στάσεις που έχουν αποκτήσει ή διαμορφώσει όλο αυτό το διάστημα της σχολικής τους ζωής, αλλά και να ανιχνεύονται μια σειρά από παράγοντες από το οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον τους, οι οποίοι επηρεάζουν την ανάπτυξη αυτών των γνώσεων και των δεξιοτήτων των μαθητών, τόσο στο σχολείο όσο και στον ευρύτερο κοινωνικό τους χώρο (ΙΕΠ-PISA, 2016). Κάθε χώρα που συμμετέχει αντλεί μέσω του Προγράμματος χρήσιμα στοιχεία για το εκπαιδευτικό της σύστημα, κατορθώνει να κατανοεί τα θετικά στοιχεία και τις αδυναμίες του εκπαιδευτικού της σχεδιασμού και ανατροφοδοτείται σχετικά με το βαθμό αποτελεσματικότητας του εκπαιδευτικού της έργου ανακαλύπτοντας ταυτόχρονα τις πρακτικές Εκπαίδευσης και Αγωγής των άλλων συμμετεχουσών χωρών. Τι γίνεται στην Ελλάδα; Από την πρώτη διοργάνωσή του το 2000, ο διαγωνισμός PISA αμφισβητήθηκε έντονα στη χώρα μας. Ένα από τα βασικά επιχειρήματα όσων αμφισβήτησαν τον διαγωνισμό ήταν, ότι το τεστ PISA διαμορφώθηκε με πρότυπα διαφορετικών των λεγομένων αγγλοσαξονικών εκπαιδευτικών συστημάτων. Βέβαια το ελληνικό σχολείο δίνει έμφαση στη μετάδοση πληροφοριών, που ευνοούν την παπαγαλία. Και παρόλο που όλοι παραδέχονται την απουσία ανάπτυξης της κριτικής σκέψης, κανείς διάλογος δεν άνοιξε όλα αυτά τα χρόνια. Η πειστικότερη εξήγηση του φαινομένου αυτού είναι ότι οι κακές ελληνικές επιδόσεις οφείλονται στο ότι το εκπαιδευτικό μας σύστημα είναι επικεντρωμένο στην πρόσληψη ακαδημαϊκών γνώσεων και όχι στην ανάπτυξη δεξιοτήτων για την επίλυση προβλημάτων της καθημερινής ζωής (Ανθολόγιο, 2011). Σκεπτόμενοι εκπαιδευτικοί προσπαθούν να εντοπίσουν τα μειονεκτήματα του εκπαιδευτικού συστήματος και πράγματι αγγίζουν πλευρές αλλά δεν έχουν ταιριάζει το παζλ. Το παζλ θα ολοκληρωθεί όταν η παιδεία μπει στο κάδρο της κοινωνίας, δηλαδή η διάλυση της εκπαίδευσης οφείλεται σ' ένα παρατεταμένο μορφωτικό σαμποτάζ, που είναι συμπλήρωμα του ευρύτερου παραγωγικού σαμποτάζ των δύο-τριών τελευταίων

δεκαετιών. Η απομόνωση της εκπαίδευσης από την παραγωγή και την κοινωνία, από την πράξη και τον πειραματισμό, από τη σύγχρονη επιστήμη και την τεχνολογία, έχει ως αποτέλεσμα την υπονόμηση του επιστημονικού πνεύματος των μαζών, τη μείωση των σύγχρονων γνώσεων και δεξιοτήτων του λαού και των μαθητών.

Ποιες είναι όμως οι αξιολογήσεις σε άλλες χώρες που ενδιαφέρονται να βελτιώσουν την εκπαιδευτική διαδικασία και αποτελεσματικότητα; Ερευνούν π.χ. την επίδραση των ΤΠΕ μέσω της αξιολόγησης PISA δηλαδή ακόμη και έμμεσα ζητήματα του εγγραμματισμού των θετικών επιστημών. Έτσι μαθαίνουμε ότι σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να αξιολογήσει κατά πόσον η χρήση των ΤΠΕ έχει αντίκτυπο στις επιδόσεις των μαθητών όπως εκτιμάται στο Πρόγραμμα του ΟΟΣΑ για τη Διεθνή Αξιολόγηση μαθητών (PISA, 2006). Ελέγξαμε τα χαρακτηριστικά των μαθητών και την αυτοαξιολόγησή τους αν είναι θετική και σημαντική η επίδραση της συχνότητας χρήσης υπολογιστών.... Στις περισσότερες χώρες, φαίνεται ότι είναι μεγαλύτερη η απόδοση όταν ο υπολογιστής χρησιμοποιείται στο σπίτι παρά στο σχολείο. Αυτό το εύρημα αμφισβητεί την αποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών πολιτικών που στοχεύουν στην προώθηση της χρήσης του υπολογιστή στο σχολείο ως εργαλείο μάθησης (Spiezia, 2011). Υιοθετούμε αυτό το συμπέρασμα της έρευνας; Πρέπει να δούμε τι απέδωσαν τα Laptops που μοίρασε το υπουργείο παιδείας πριν λίγα χρόνια, ένα μεγάλο οικονομικό έξοδο, με τα οποία τα παιδιά θα βελτίωναν την σχολική τους επίδοση;

Επίσης να σημειώσουμε ότι δεν υπάρχει μια ομοιογένεια στην μετρήσιμη αξία του «εγγραμματισμού PISA» από όλες τις χώρες που συμμετέχουν και μάλιστα με ενθουσιασμό. Δύο χώρες, δύο διαφορετικές αξιολογήσεις της μοναδικότητας του τεστ PISA, στην Ελβετία η πλατφόρμα της PISA για διακρατική επικοινωνία επέτρεψε αλληλογνωριμία στο επίπεδο των εμπειρογνομώνων, οδηγώντας έτσι σε έναν αρκετά υψηλό βαθμό σύγκλισης. Αυτό δεν συνέβη στις ΗΠΑ, όπου το τεστ PISA θεωρήθηκε ως μια από τις πολλές μελέτες που αξιολογούν την απόδοση των εκπαιδευτικών συστημάτων (Bieber, & Martens, 2011).

Είναι χαρακτηριστικό ότι στις ΗΠΑ θεωρούν το PISA: «ότι έχει σχεδιαστεί για να μετράει ευρέως την εκπαίδευση, ενώ οι μετρήσεις και αξιολογήσεις της Διεθνούς Μαθηματικής και Επιστημονικής Μελέτης (TIMSS) και η Εθνική Αξιολόγηση της

Εκπαιδευτικής Προόδου (NAEP) έχουν ισχυρότερους δεσμούς με τα εθνικά πλαίσια σπουδών» (<https://nces.ed.gov/surveys/pisa/faq.asp>).

Βέβαια θα υπάρξουν και εδώ ισχυρισμοί ότι Αξιολογήσεις Μαθητών/τριών κάνουν η Ελληνική Μαθηματική Εταιρεία και άλλοι αντίστοιχοι επιστημονικοί φορείς, όμως δεν αντιστοιχούν αυτές οι καλές πρωτοβουλίες στο επίπεδο της αναπροσαρμογής της Εκπαιδευτικής Διαδικασίας, μάλιστα δεν υπολογίζουν σχεδόν ποτέ και καθόλου, τους εν λόγω φορείς, οι αρμόδιες κρατικές εκπαιδευτικές υπηρεσίες.

Η άποψη και οι προθέσεις των οργανωτών

Παραπάνω δώσαμε τις απόψεις και το στίγμα των οργανωτών του διαγωνισμού, που πρέπει να τις κρίνουμε με βάση τα κριτήρια μας για τον ρόλο της εκπαίδευσης. Εδώ λοιπόν έρχεται να εξετασθεί μια διαδεδομένη άποψη στην Ελλάδα που λέει: Αν ρωτηθεί ένας βιομήχανος ή ένας έμπορος αυτοκινήτων για την προσφορά και τον ρόλο του αυτοκινήτου στους ανθρώπους θα απαντήσει θετικά και αυτό γίνεται γιατί ενδιαφέρεται για το κέδρος ενώ η αλήθεια είναι αντίστροφη από αυτή των δυνάμεων της αγοράς! Υπάρχει όμως και η απλή και άδολη λογική που όλοι μας γνωρίζουμε ότι, π.χ. το Πυθαγόρειο Θεώρημα μας δίνει κάποιους σημαντικούς και πρακτικούς υπολογισμούς σε κάθε κοινωνικό σύστημα και σε κάθε μοντέλο διακυβέρνησης. Άλλο ζήτημα πως τα καθεστώτα χειρίζονται ή εκμεταλλεύονται τις κατακτήσεις των επιστημών, όπως για παράδειγμα την θεωρία και πρακτική της ραδιενέργειας, αν δηλαδή την χρησιμοποιούμε για την ιατρική επιστήμη και τον άνθρωπο ή για κάποιο πολεμικό όπλο, όπως επίσης αν αυτό το πολεμικό όπλο χρησιμοποιείται για την άμυνα ή για την επίθεση; Και άλλο ζήτημα, αν οι μαθητές έχουν κατανοήσει, έχουν εμπεδώσει και μπορούν να εφαρμόσουν την διδακτέα ύλη.

Αποτελεί η συγκεκριμένη εξέταση το καλύτερο δυνατό εργαλείο; Μπορούμε στη χώρα μας να βγάλουμε τα συμπεράσματα που αντιστοιχούν στην αξιολόγηση PISA; Δεν μπορούμε να αρνηθούμε την αξία ενός εργαλείου, καταμέτρησης της γνώσης και της ικανότητας, που έχει σταθμιστεί για πολλά χρόνια και σε πολλές χώρες, όμως δεν μπορούμε να αρνηθούμε βελτίωση, συμπλήρωση ή και διόρθωση αλλά για να γίνουν αυτά χρειάζεται ζωντανή και δραστήρια συμμετοχή, δυστυχώς όμως υπάρχει από την

πλειονηφία της εκπαιδευτικής κοινότητας άρνηση. Άρνηση για κάθε αξιολόγηση, βέβαια είχαμε περάσει σαν λαός και σαν χώρα και περνάμε εποχές όπου η από τα πάνω κρατική αξιολόγηση μπορεί να οδηγήσει και σε αντεργατικά επακόλουθα, απέναντι σε ικανούς παιδαγωγικά όπως και δημοκράτες εκπαιδευτικούς. Όμως την Αξιολόγηση την θέλαμε και την θέλουμε δημοκρατική, δηλαδή να γίνει κυρία από τα κάτω, από τους μαθητές και τους γονείς, αυτό είναι δυνατόν ακόμα και στα πλαίσια του συγκεκριμένου σχολείου στην δοσμένη κοινωνική πραγματικότητα. Στις σημερινές συνθήκες εννοούμε των τελευταίων χρόνων, καμιά αξιολόγηση δεν θα γίνει αποδεκτή από αυτό το συγκεκριμένο μπλοκ διακυβέρνησης, που ήταν και είναι αντιπαιδαγωγικό, αντεργατικό, αντιδημοκρατικό και αντιευρωπαϊκό. Όμως η αξιολόγηση του PISA είναι μια παγκόσμια αξιολόγηση που την αποδέχονται 72 χώρες (οι μισές, περίπου, από τις οποίες είναι χώρες-μέλη του ΟΟΣΑ). Δεν είναι μια αξιολόγηση του τάδε υπουργού ή της τάδε κυβέρνησης. Στην Ελλάδα το 2015 πήραν μέρος 5500 μαθητές από 212 (σε σύνολο 1677) Γυμνασίων της χώρας δηλαδή περίπου 13%, άρα από στατιστική άποψη οι γνώσεις και οι δεξιότητες καταμετρήθηκαν ικανοποιητικά και μπορούν σαφέστατα να βγουν τα συμπεράσματα της 9χρονης υποχρεωτικής εκπαίδευσης.

Πρέπει να προβληματισθούμε για την κατάταξη της παιδείας μας;

Γιατί είναι σημαντικό και πρέπει να δούμε με ανοικτά μυαλά την υποβαθμισμένη κατάταξη της χώρας μας; Πως δικαιολογούν οι αρμόδιοι την αποτυχία; Τι Διδακτικές Πρακτικές πρέπει να εφαρμόσουμε εμείς οι εκπαιδευτικοί για να πετύχουμε βελτίωση στον Εγγραμματισμό των Θετικών Επιστημών;

Το πρόγραμμα PISA επικεντρώνεται, στρέφει την προσοχή στην αντιμετώπιση προβλημάτων της καθημερινότητας, της ζωής:

- Μαθηματοποιούνται τα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε στην πράξη.
- Κατανόηση των αντικειμενικών συνθηκών που αναδεικνύουν τα προβλήματα.

Κεντρική έννοια του Προγράμματος PISA είναι ο εγγραμματισμός (literacy) και «εγγράμματος + ισμός» ορίζεται η ικανότητα ανάγνωσης δηλαδή αποκωδικοποίησης

της ανάγνωσης και δημιουργικής γραφής, αλλά κυρίως ο επαρκής χειρισμός και η δυναμική/πρακτική αξιοποίηση των αποκτημένων ήδη γνώσεων, προκειμένου να είναι σε θέση κανείς να εφαρμόζει τις γνώσεις αυτές στην καθημερινή του ζωή. Περικλείει, συνεπώς και κυρίως, και την κριτική εγγραμματοσύνη, δηλαδή την ικανότητα, αφενός της κριτικής στάσης απέναντι σε ποικίλα είδη γνώσης και αφετέρου τον ίδιο τον έλεγχο του περιβάλλοντος.

Γιατί το Συμπόσιο μας με τίτλο: «Θέματα Διδακτικής των Θετικών Επιστημών» ασχολείται με το πρόγραμμα PISA;

Μα γιατί ακριβώς στην καρδιά της παραπάνω διεθνούς αξιολόγησης είναι σαφέστατα η επιτυχία ή η αποτυχία της Διδασκαλίας. Παρακάτω σχηματικά συνδέουμε την Αξιολόγηση PISA, τα Αναλυτικά Προγράμματα, τα Σχολικά Βιβλία, την Αξιολόγηση των Εκπαιδευτικών μέσα από την Αξιολόγηση των παιδιών.

Εδώ συγκεκριμένα αντιστοιχούν/υπάρχουν δύο τομείς:

- Ποια ύλη διδάσκουμε και κατά πόσον αυτή ασχολείται με τα θέματα της ζωής, της ανάπτυξης και της καθημερινότητας ή πραγματεύεται αυτή η ύλη αφηρημένα μη εφαρμόσιμα θέματα.
- Πως στις Θετικές Επιστήμες διδάσκουμε διεπιστημονικά για να πετύχουμε Μάθηση και διαλέγουμε θέματα και μεθόδους της ζωής και του βιώματος.

Εμείς θα σταθούμε στον δεύτερο τομέα στη Διδακτική και πως θα πετύχουμε να συνδέσουμε ή και να ταυτίσουμε την ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ με την ΜΑΘΗΣΗ που σήμερα απέχουν και πολύ μάλιστα. Στη συνέχεια δείχνουμε τον πίνακα κατάταξης:

Έτος	Εγγραμματισμός στην Κατανόηση Κειμένου	Εγγραμματισμός στα Μαθηματικά	Εγγραμματισμός στις Φυσικές Επιστήμες
2000: Έλαβαν μέρος 31 χώρες	Θέση της Ελλάδας: 25η	Θέση της Ελλάδας: 28η	Θέση της Ελλάδας: 25η
2006: Έλαβαν μέρος 57 χώρες	Θέση της Ελλάδας: 36 ^η	Θέση της Ελλάδας: 39 ^η	Θέση της Ελλάδας: 38η
2012: Έλαβαν μέρος 65 χώρες	Θέση της Ελλάδας: 34-42η*	Θέση της Ελλάδας: 42-45η*	Θέση της Ελλάδας: 40-43η*
2015: Έλαβαν μέρος 72 χώρες (35 του ΟΟΣΑ)	Θέση της Ελλάδας: 33 ^η από τις 35 του ΟΟΣΑ	Θέση της Ελλάδας: 33η από τις 35 του ΟΟΣΑ	Θέση της Ελλάδας: 33η από τις 35 του ΟΟΣΑ

* Οι χώρες, στις οποίες δεν δίνεται μία συγκεκριμένη θέση κατάταξης αλλά μία ομάδα πιθανών θέσεων, δεν παρουσιάζουν μεταξύ τους στατιστικά σημαντική διαφορά στη μέση βαθμολογία. Είναι η επεξήγηση της κατάταξης του 2012.

Επίσης, να σημειωθεί ότι όταν πραγματοποιήσαμε αυτή την εισήγηση τον Ιούνιο του 2016 δεν είχαν βγει τα αποτελέσματα του διαγωνισμού του 2015 που ήρθαν στην δημοσιότητα τον Δεκέμβριο του 2016, βέβαια για να μην ευλογούμε τα γένια μας, δεν προβλέψαμε κάτι πρωτόγνωρο αλλά διατυπώσαμε το συνηθισμένο αποτέλεσμα.

Το εκπαιδευτικό σαμποτάζ φέρνει σε αναντιστοιχία την εργασία με τις σύγχρονες παραγωγικές δυνάμεις, παρεμβάλλει δυσκολίες στην ένωση της εργασίας με τα μέσα της παραγωγής και τελικά σαμποτάρει την παραγωγή και όλους γενικά τους υλικούς και πνευματικούς όρους της κοινωνικής ζωής. Η απομόνωση/απομάκρυνση της εκπαίδευσης από την παραγωγή και την κοινωνία, από την πράξη και τον πειραματισμό, από τη σύγχρονη επιστήμη και την τεχνολογία, έχει ως αποτέλεσμα

την υπονόμηση του επιστημονικού πνεύματος, τη μείωση των σύγχρονων γνώσεων και δεξιοτήτων του λαού και των μαθητών (ΚΠΑΔ, 2009).

Ποια είναι η άποψη της ΟΛΜΕ και των λεγομένων προοδευτικών παρατάξεων;

Εδώ με νηφάλιο πνεύμα πρέπει να δούμε πως αντιμετωπίζεται η αξιολόγηση PISA από όσους κυριαρχούν εδώ και χρόνια στην εκπαιδευτική κοινότητα σαν αντιλήψεις και σαν οργανωτικές δομές, ιδιαίτερα σήμερα, όπου ελέγχουν την κυβερνητική κατεύθυνση. «Κόκκινο» στον διαγωνισμό της PISA βγάζει το Δ.Σ. της ΟΛΜΕ. Με μια εκπαιδευτική λογική που θυμίζει σε μεγάλο βαθμό την αντίστοιχη μέτρηση της ανταγωνιστικότητας στο πεδίο της οικονομίας, ο ΟΟΣΑ δημιουργεί ακατάπαυστα αξιολογικές ιεραρχίες εκπαιδευτικών συστημάτων, με μια σοβαροφανή και επιστημονικοφανή μεθοδολογία που νομιμοποιεί σε τελική ανάλυση ένα ανταγωνιστικό, αγοραίο και εξετασιοκεντρικό πρότυπο εκπαίδευσης (Ριζοσπάστης, 2013) αποδεχτούν να συμμετάσχει κανένα σχολείο στη διαγωνιστική διαδικασία. Την ίδια ώρα, καλεί την πολιτική ηγεσία του υπουργείου Παιδείας να σταματήσει επισήμως τον διαγωνισμό, ο οποίος χρησιμοποιείται ως μέσο δυσφήμισης του εκπαιδευτικού έργου και του δημόσιου σχολείου, αλλά και επιβολής των πολιτικών προτάσεων του ΟΟΣΑ στην Παιδεία. Την εφαρμογή των πολιτικών προτάσεων του ΟΟΣΑ στην εκπαίδευση, τονίζει η συνδικαλιστική ηγεσία των καθηγητών, τη νιώσαμε καλά τα τελευταία πέντε χρόνια: Όλα τα δικαιώματα που χάσαμε σ' αυτό το χρονικό διάστημα, τόσο οι εκπαιδευτικοί όσο και όλοι οι εργαζόμενοι, περιέχονταν στις οδηγίες του ΟΟΣΑ και των ακριβοπληρωμένων συμβούλων του.

Να σταματήσει το διαγωνισμό PISA του ΟΟΣΑ ζητούν από το υπουργείο Παιδείας μια σειρά ΕΛΜΕ και το ΔΣ της ΟΛΜΕ. Το PISA είναι διεθνές πρόγραμμα για την αξιολόγηση των μαθητών, Εκπαιδευτική Έρευνα που κάνει κάθε τρία χρόνια ο ΟΟΣΑ με τη συνεργασία διαφόρων χωρών, με στόχο να αξιολογήσει τις δεξιότητες των 15χρονων μαθητών αλλά και την «αποτελεσματικότητα» των εκπαιδευτικών συστημάτων. «Φαίνεται παράδοξο το γεγονόςς ο ΟΟΣΑ, ένας οργανισμός που αποτελεί οικονομικό στρατηγείο του διεθνούς καπιταλιστικού συστήματος και κατευθύνει οικονομικές πολιτικές των κρατών, να πραγματοποιεί παγκόσμιους διαγωνισμούς στην Εκπαίδευση. Μέσω όμως αυτών των εξετάσεων επιδιώκει να

ελέγξει τις εκπαιδευτικές πολιτικές και να επιβάλει το νέο σχολείο της αγοράς, έναν τύπο σχολείου στραμμένο στην κατάρτιση δεξιοτήτων» (Ριζοσπάστης, 2015). Γιατί όμως τόση επίθεση στον Διαγωνισμό; Για να μην βγουν τα αρνητικά συμπεράσματα για την κατάντια της παιδείας που εφάρμοζαν χωρίς την εξουσία και εφαρμόζουν σήμερα με την εξουσία οι λεγόμενες δυνάμεις «ενάντια στην καπιταλιστική αγορά».

Τα αποτελέσματα φανερώνουν μεγάλες διαφορές ανάμεσα στις χώρες, όσον αφορά στις γνώσεις και δεξιότητες των μαθητών στις Φυσικές Επιστήμες. Για παράδειγμα, ο μέσος όρος της Σιγκαπούρης και της Ελλάδας διαφέρουν κατά 101 μονάδες. Έχει η υπολογιστεί (υπάρχει εύλογη αμφισβήτηση στην αντιστοίχιση: έτος-μονάδες) ότι η φοίτηση στο σχολείο για ένα σχολικό έτος αντιστοιχεί σε 38 μονάδες, επομένως τα αποτελέσματα δείχνουν ότι, κατά μέσο όρο, τους μαθητές από τις δύο αυτές χώρες τους χωρίζει περίπου 2,5 έτη φοίτησης στο σχολείο. (Σοφianoπούλου, 2016). Άρα υπό μια έννοια μπορούμε να πούμε ότι αν αξιολογήσουμε την δουλειά στο γυμνάσιο (δεν πρέπει βέβαια να αποστασιοποιηθεί η δουλειά των τελευταίων τάξεων του δημοτικού) τότε ενώ βρισκόμαστε προς το τέλος του γυμνασίου τα παιδιά μας είναι σαν να βρίσκονται στην αρχή του γυμνασίου.

Αναφέρουμε μια διαμετρικά αντίθετη τοποθέτηση, μιας και γράφει ότι πρόκειται για ένα διαγωνισμό που διερευνά εκτιμά και συγκρίνει ανάμεσα στις διάφορες χώρες το χέρσο και το καλλιεργημένο πρακτικό επιστημονικό πνεύμα, την αγραμματοσύνη και την εγγραμματοσύνη με την πλατιά έννοια, στη μαθητική νεολαία της κάθε χώρας (ΚΠΑΔ, 2009). Στη Ελλάδα διαγωνίζονται περίπου 5000 μαθητές και κατατάσσονται σχεδόν στο τέλος ανάμεσα στις χώρες του ΟΟΣΑ. Το εκπαιδευτικό μας σύστημα επομένως σύμφωνα και με τα ελάχιστα κριτήρια του ΟΟΣΑ περί αγραμματοσύνης με την πλατιά έννοια παράγει το μεγαλύτερο ποσοστό μαθητών με μια βασική αδυναμία: Η εκπαίδευσή τους δεν έχει παρά ελάχιστη σχέση με την πραγματικότητα και τη ζωή, είναι κούφια. Πρόκειται για αυτό που όλοι γνωρίζουν αλλά που αποδεικνύει και ο διαγωνισμός PISA. Έχουμε εδώ το σχολείο της παπαγαλίας, της λογοκοπίας, της μεταφυσικής, άρα της απομάκρυνσης από την παραγωγή και την κοινωνία.

Το αληθινό καθήκον της γνώσης συνίσταται στο να ανυψωθεί από την αισθητηριακή αντίληψη στη σκέψη, να ανυψωθεί ως τη βαθμιαία κατανόηση των εσωτερικών αντιφάσεων των πραγμάτων, των φαινομένων που υπάρχουν αντικειμενικά, ως τη κατανόηση των νόμων τους, της εσωτερικής συσχέτισης των

διαφόρων προτσές, συνίσταται δηλαδή στο να καταλήξει στη λογική γνώση. Επαναλαμβάνουμε: η λογική γνώση διαφέρει από την αισθητηριακή γνώση κατά το ότι ενώ η αισθητηριακή γνώση συλλαμβάνει μεμονωμένες όψεις των πραγμάτων, των φαινομένων, τις εξωτερικές όψεις τους, τον εξωτερικό δεσμό των φαινομένων, η λογική γνώση κάνοντας ένα τεράστιο βήμα προς τα μπρος, συλλαμβάνει το φαινόμενο στο σύνολό του, την ουσία του και τον εσωτερικό δεσμό των φαινομένων, ανέρχεται ως την αποκάλυψη των εσωτερικών αντιθέσεων του κόσμου, που μας περιβάλλει, και από κει μπορεί να συλλάβει την ανάπτυξη του κόσμου αυτού στην καθολικότητα του, στη γενική διασύνδεση όλων του των πλευρών. Αλλά και πιο εκλεπτυσμένες κριτικές γράφουν: «Ο διαγωνισμός PISA, όπως είναι γνωστό, αξιολογεί τις επιδόσεις των δεκαπεντάχρονων μαθητών από 72 χώρες, με διαφορετικά εκπαιδευτικά συστήματα και με διαφορετική παράδοση και κουλτούρα μόνο σε τρεις τομείς. Όμως αυτό που αξιολογεί δεν είναι οι γνώσεις σ' αυτούς τους τομείς αλλά η δυνατότητα των μαθητών με βάση τις γνώσεις τους να καταλήγουν σε χρηστικά συμπεράσματα. Η γλωσσομάθεια, η καλλιτεχνική καλλιέργεια (μουσική, θέατρο, ζωγραφική κλπ), ο πλούτος των γνώσεων στη λογοτεχνία, οι ιστορικές γνώσεις, οι γνώσεις στον πολιτισμό σε θεολογικά, θρησκευτικά ή ηθικά ζητήματα είναι θέματα τα οποία δεν εξετάζει διόλου ο διαγωνισμός». Εδώ αντί να δούμε γιατί είμαστε στην τραγική κατάσταση και να βγάλουμε τα συμπεράσματά μας για τα κεντρικά μαθήματα ασχολούμαστε με τις καλλιτεχνικές δημιουργίες. Μια επίσης εκλεπτυσμένη άποψη διατυπώνει: «Με εκπαιδευσαν σαν βαθμολογητή να βάζω βαθμούς κατά την άποψη του ΟΟΣΑ, ενώ είδα τεστ που τα Ελληνόπουλα έπρεπε να πάρουν άλλο, ανώτερο βαθμό»!! Δηλαδή τα σταθμισμένα βαθμολογικά κριτήρια για τις 72 (οι 35 μέλη του ΟΟΣΑ) χώρες ήταν άδικο για τα Ελληνόπουλα. Αλλά να και η Διεθνής καταδίκη του PISA: «Δραματική επιστολή προς τον διευθυντή του προγράμματος Διεθνούς Αξιολόγησης Μαθητών (PISA), Δρ. Αντρέας Σλάισερ, ακαδημαϊκοί, εκπαιδευτικοί και γονείς από όλο τον κόσμο εκφράζουν έντονη ανησυχία για τις επιπτώσεις του τεστ PISA, το οποίο βρίσκεται στον 14ο χρόνο διεξαγωγής του, και καλούν για την παύση του. Η πρωτοβουλία εμφανίστηκε στο Διαδίκτυο (<http://oecdписаletter.org/>) πέρσι τον Απρίλη και μέχρι φέτος τον Ιανουάριο συγκέντρωσε κάτι παραπάνω από 2.300 υπογραφές υποστήριξης (Κάτσικας, 2015). Φοβερό στοιχείο η μαζικότητα των υπογραφών που σε όλο τον κόσμο, για την ακρίβεια στις 72 χώρες που παίρνουν μέρος στον διαγωνισμό βρέθηκαν **2.300 γονείς και εκπαιδευτικοί** δηλαδή περίπου 30-35 άτομα σε κάθε χώρα, που επικαλείται ο

συγγραφέας του άρθρου, για να στηρίζει τον ισχυρισμό του. Και συνεχίζει: «Η πολυφωνία αυτή τονίζει τον οξυμένο χαρακτήρα των προβλημάτων που δημιουργούν στα σχολεία οι έρευνες PISA και αναδεικνύει την ανάγκη να σταματήσουμε τη διεξαγωγή τους.... Το καθεστώς που επιβάλλει, με τον διαρκή κύκλο των τεστ, βλάπτει τα παιδιά και αποδυναμώνει τις σχολικές τάξεις καθώς αναπόφευκτα συνεπάγεται όλο και λιγότερη αυτονομία για τους εκπαιδευτικούς» (Κάτσικας, 2015). Νομίζουμε ότι οι παραπάνω τοποθετήσεις επιβεβαιώνουν την συνολική διαχρονική εθνική πολιτική που ξεκόβει την χώρα από την επιστήμη, την πρόοδο, την ανάπτυξη, είναι μάλιστα υπεύθυνη των σημερινών αρνητικών εξελίξεων.

Διδακτική και Αναλυτικά Προγράμματα

Βασικά κρίνουμε ή/και αξιολογούμε τα Αναλυτικά Προγράμματα αλλά και την Διδασκαλία. Ότι αφορά το πρώτο ζήτημα είναι στην αρμοδιότητα, της εκάστοτε πολιτικής ηγεσίας και ο ρόλος μας περιορίζετε στην έκφραση των απόψεών μας ή σε κάποιες διαμαρτυρίες προς τους αρμόδιους φορείς. Το ζητούμενο σήμερα, στο συμπόσιό μας, είναι η Διδασκαλία μας, είναι η Διδακτική μας. Είναι πως εμείς οι εκπαιδευτικοί διδάσκουμε π.χ. το Πυθαγόρειο Θεώρημα, πως διδάσκουμε τον νόμο του ΟΗΜ;

Η θεωρία της γνώσης (κατά τους υλιστές– διαλεκτικούς) θέτει σε πρώτη μοίρα την πράξη, θεωρώντας, πως η ανθρώπινη γνώση κατά κανένα τρόπο δεν μπορεί να αποκοπεί από την πράξη και απορρίπτει όλες τις λαθεμένες θεωρίες που αρνούνται τη σπουδαιότητα της πράξης και ξεκόβουν τη γνώση από την πράξη. Η παιδαγωγική απαιτεί εννοιολογική και βιωματική κατανόηση και στοχεύει στο: «Να μας βοηθά, δηλαδή η νέα μας γνώση που μας δίνει η διδασκαλία, στο να ανακαλύπτουμε άλλες γνώσεις άγνωστές μας. Γνώσεις από τα φαινόμενα της ζωής»... «Εφαρμογή δεν είναι να κάνει ο μαθητής το πείραμα που έκανε πριν ο δάσκαλος, μα εφαρμογή είναι να στηριχτεί ο μαθητής απάνω στη γνώση που έδωσε η διδασκαλία για τη διαστολή και τη συστολή των σωμάτων κι έτσι να εξηγήσει φαινόμενα από τη φύση. Να εξηγήσει για παράδειγμα, γιατί τα σύρματα του τηλεφώνου το χειμώνα είναι τεντωμένα και το καλοκαίρι χαλαρά; Γιατί τις μπουκάλες με την μύρα δεν γεμίζουν μέχρι απάνω;» (Παπαμαύρος, 1930).

Στο σημερινό σχολείο η χρησιμότητα των Θετικών Επιστημών καθώς και η σύνδεση τους με την πραγματικότητα αγνοούνται επιμελώς και παντελώς. Δηλαδή οι πραγματικές έννοιες, υποχωρούν μπροστά στην τεχνική, στο μοτίβο και έτσι η γνώση διολισθαίνει σε ένα σύνολο από κανόνες, τύπους και μεθοδολογίες. Ο μαθητής αγνοεί την ουσία, το περιεχόμενο, τη χρησιμότητα γενικά των μαθηματικών. Τα σχολικά προγράμματα για όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης α/θμιας & β/θμιας, αλλά κυρίως της πρωτοβάθμιας θα πρέπει να αναπροσαρμοστούν και να εστιαστούν στην εννοιολογική και όχι στην υπολογιστική προσέγγιση των Μαθηματικών (Δάσιος, 2007). Κατά την γνώμη μας ενώ είναι αναγκαία και πρωταρχική η εννοιολογική κατανόηση, πρέπει να τονίσουμε και την αξία της υπολογιστικής προσέγγισης στον ρόλο της ολιστικής κατανόησης.

Η γνώση δεν μπορεί να είναι αποκομμένη από την υλική πραγματικότητα. Πρέπει να πάμε από το βίωμα, δηλαδή από το συγκεκριμένο στο αφηρημένο και να επιστρέψουμε σε ανώτερο επίπεδο στο συγκεκριμένο. Άρα η γνώση, είναι μια αλυσίδα ή καλύτερα μια σκάλα που πατάμε γερά στο προηγούμενο σκαλί για να ανέβουμε στο επόμενο. Η αισθητηριακή και η λογική γνώση διαφέρουν ποιοτικά, μα ωστόσο δεν είναι ξεκομμένες η μία από την άλλη, αλλά είναι ενωμένες στη βάση της πράξης. Εδώ θα τονίσουμε ότι, η αισθητηριακή γνώση προηγείται χρονικά και η λογική γνώση έπεται.

Είναι αξιομνημόνευτο, ότι η διδασκαλία ίδιων θεμάτων/κεφαλαίων αποδεικνύεται ότι γίνεται καλύτερα/αποδοτικότερα στα μεγάλα Ιδιωτικά Εκπαιδευτήρια και αυτό το συμπεράνουμε όχι μόνο από τον Διαγωνισμό PISA αλλά και από τις Εισαγωγικές Πανελλαδικές Εξετάσεις όπου, οι μαθητές των δημόσιων λυκείων στην κορυφαία στιγμή της δωδεκάχρονης εκπαιδευτικής τους διαδρομής, βαθμολογήθηκαν φέτος (2014) με μέσο όρο 12,2 ενώ στο 15 κινήθηκε ο μέσος όρος των περίπου 4.500 υποψηφίων-αποφοίτων από ιδιωτικά λύκεια. Εδώ είναι σημαντικό να σημειώσουμε ότι παρά τον γενικά δημόσιο χαρακτήρα των προτύπων-πειραματικών λυκείων, είχαν μέσο όρο πρόσβασης 14 οι περίπου 1.550 υποψήφιοι, οι οποίοι διαγωνίσθηκαν από τα 17 δημόσια πρότυπα-πειραματικά λύκεια (περισσότερα των οποίων στην ουσία σήμερα έχουν καταργηθεί) γιατί; Υπάρχει κάποια διαμαρτυρία της ΟΛΜΕ για αυτή την υπουργική απόφαση της κατάργησης των προτύπων-πειραματικών λυκείων; Η θέση τωρινού συμβούλου του υπουργού παιδείας και πρώην προέδρου της ΟΛΜΕ (Κοτσυφάκης, 2015) για τα 17 δημόσια

πρότυπα-πειραματικά λύκεια είναι: « Δεν χρειαζόμαστε σχολεία Αριστείας» ... συνεχίζει ότι οι εξετάσεις επιβάλλουν «την υποχρεωτική αλλαγή του σχολικού περιβάλλοντος με βάση μια 2ωρη εξέταση αμφίβολης ποιότητας, που σε καμία περίπτωση δεν συνάδει με την ουσία και τους στόχους του δημόσιου σχολείου». Να πακέτο και μια «απορία» μαθητή: Γιατί με σπρώξατε να πάρω μέρος σ' αυτή τη φάρσα του PISA;

Εδώ θα σταθούμε με μια γνωστή νοοτροπία να θέτουμε στο στόμα των παιδιών άκριτα κυρίαρχες απόψεις και θέσεις που οι μικροί μαθητές τους δίνουν άλλη χάρη.

Ένας Δεκαπεντάχρονος σκέφτεται και ρωτάει: «Το συγκεκριμένο θέμα, όπως έχει υποστηριχθεί, προσφέρεται για να ακούσουμε ξανά (μετά το 1801) το «θρύλο για το θρήνο των Καρυάτιδων». Ανασύρεται, δηλαδή, συνειρμικά, χωρίς καμιά νύξη του εξεταστικού δοκιμίου, ο «θρύλος για το θρήνο». Το PISA, δηλαδή, με μια σειρά αυθαίρετων επινοήσεων, αναγορεύεται σε υπέρτατο παιδαγωγό των ανθρωπιστικών ιδεωδών και τοποτηρητή της σημαντικής θέσης των κοινωνικών επιστημών στην εκπαίδευση! Μόνο και μόνο η απλή αναφορά, αυτομάτως, καθιστά το PISA ευαγγελιστή της άποψης ότι οι Καρυάτιδες «είναι το απαύγασμα του πολιτισμού» και «κομμάτι των Ανθρωπιστικών Επιστημών». Έτσι το PISA, με άλλα λόγια, στην αξιολόγησή του, δεν παρακάμπτει τις Κοινωνικές και Ανθρωπιστικές επιστήμες, την Ιστορία, την Τέχνη, την Αγωγή του Πολίτη, κ.α. Ούτε περιορίζεται στα Μαθηματικά, τη Φυσική και την κατανόηση κειμένου». (Πολίτη της Κυριακής, 11.12.2011). Καταρχάς ο εν λόγω μαθητής ούτε σκέφτεται κάτι πρωτότυπο, ούτε χρειάζεται να σκεφτεί την κυρίαρχη άποψη της κοινωνίας, απλά αναμασά ότι λέει το εκπαιδευτικό κατεστημένο. Δεν ρωτήσαμε καλούς μαθητές αν τα θέματα PISA τους ικανοποίησαν, αν η ύλη που διδάχτηκαν ήταν και είναι η ενδεδειγμένη, αν σωστά οι καθηγητές τους φόρτωσαν με αφηρημένη θεωρία, αν στόχευαν στην αριστεία και τους καταδικάζουν στην μετριότητα.

PISA και η Αξιολόγηση των Ιδιωτικών Εκπαιδευτηρίων

Είναι αξιοσημείωτο το γεγονός ότι υπάρχει μεγάλη και ποιοτική διαφορά, όπως προκύπτει από τον παρακάτω πίνακα ανάμεσα στα αποτελέσματα των μαθητών που έλαβαν μέρος στις εξετάσεις (PISA, 2015) και προέρχονται από τα μεγάλα Ιδιωτικά

Εκπαιδευτήρια. Μεγάλες διαφορές στις επιδόσεις μαθητών ιδιωτικών σχολείων και μαθητών δημόσιων σχολείων στη χώρα μας διαπιστώνει η διεθνής έρευνα PISA.

Σύμφωνα με τη μελέτη, ενώ συνολικά η χώρα μας βρέθηκε στην 32η θέση ανάμεσα στις 35 χώρες του ΟΟΣΑ και παντού οι επιδόσεις της ήταν χαμηλότερες από τον μέσο όρο του ΟΟΣΑ, αν εξετάσει κανείς τη διαφορά στις επιδόσεις των μαθητών ιδιωτικών και δημόσιων σχολείων θα δει ότι είναι από τις μεγαλύτερες στις χώρες - μέλη του οργανισμού: η Ελλάδα έχει την 1η θέση στις διαφορές ανάμεσα σε μαθητές δημόσιων και ιδιωτικών σχολείων στις γλωσσικές δεξιότητες, 3η μετά τη Νέα Ζηλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο στις μαθηματικές δεξιότητες και 2η μετά τη Νέα Ζηλανδία στις Επιστήμες (Βήμα, 2016). Εδώ θα γραφτούν και ακουστούν διάφορες κατηγορίες, από συμπαιγνία ΟΟΣΑ με τα Ιδιωτικά Σχολεία μέχρι ότι άλλο μπορεί να σκαρφιστεί «ανθρώπιнос» νους. Βέβαια επειδή έχουμε δουλέψει στον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα πρέπει να τονίσουμε ότι στα περισσότερα Ιδιωτικά Εκπαιδευτήρια υπάρχουν μαθητές από οικογένειες με οικονομική άνεση, με υψηλότερο μορφωτικό επίπεδο που σημαίνει μεγαλύτερη φροντίδα και υποστήριξη των παιδιών και αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να υπάρχει μεγαλύτερο αισθητά ποσοστό καλών έως πολύ καλών μαθητών, αυτό είναι εμφανές κάθε χρόνο στα αποτελέσματα των εισαγωγικών εξετάσεων.

Κατάταξη με βάση τη διαφορά ιδιωτικών-δημόσιων σχολείων			
	Reading	Mathematics	Science
1st	Greece (76)	New Zealand (68)	New Zealand (70)
2nd	New Zealand (67)	United Kingdom (67)	Greece (68)
3rd	United Kingdom (62)	Greece (64)	Poland (68)

Πηγή: Organization for Economic Cooperation and Development (OECD), Program for International Student Assessment (PISA), 2015 Reading, Mathematics and Science Assessment.

	OECD Public Average	Greece Public Average	OECD Private Average	Greece Private Average
Reading	489	464	517	540
Mathematics	487	451	513	515
Science	490	452	519	520

Πηγή: Organization for Economic Cooperation and Development (OECD), Program for International Student Assessment (PISA), 2015 Reading, Mathematics and Science Assessment.

Εδώ παρατηρούμε μια διαφορά που κυμαίνεται από 64 έως 76 μονάδες. Εξηγήσαμε και παραπάνω ότι δεν έχουμε τα πειστήρια για να αποδεχθούμε, ότι η διαφορά των 38 μονάδων αντιστοιχεί σε ένα διδακτικό έτος. Αλλά και αυτή η αντιστοιχία να μην υπάρχει, γνωρίζουμε ότι αυτή η απόσταση μονάδων, είναι σημαντική.

PISA και Εγγραμματισμός στην Κατανόηση Κειμένου

Πρέπει να σημειώσουμε ότι τα Αναλυτικά Προγράμματα και γενικά η φιλοσοφία του Εκπαιδευτικού μας Συστήματος διαχρονικά δίνουν την έμφαση στα Φιλολογικά Μαθήματα, αυτή η παρατήρηση μπορεί να παρεξηγηθεί αφού αντιμετωπίζουμε το τεστ PISA από την σκοπιά των Θετικών Επιστημών. Για να γίνουμε πιο σαφείς παίρνουμε το παράδειγμα της Α΄ γυμνασίου όπου τα παιδιά διδάσκονται 12 ώρες αμιγώς φιλολογικά χωρίς τα Θρησκευτικά κ.τ.λ., ενώ κατά αντιστοιχία στα μαθήματα των Θετικών Επιστημών η διδασκαλία περιορίζεται στις 6 ώρες, ακριβώς στις μισές. Για πιο λόγο κάνουμε αυτή την σημείωση; Για να δείξουμε ότι υστερούμε εξίσου και στην Κατανόηση Κειμένου. Γιατί κατά τι γνώμη μας και στην διδασκαλία των Φιλολογικών Μαθημάτων ειδικά μάλιστα της Γλώσσας ασχολούμαστε με ζητήματα μακριά από την καθημερινότητα. Δεν είναι τυχαίο που, όπως φαίνεται σαφέστατα στον πίνακα του 2015 παντού κατακτούμε την 33^η θέση στις 35 χώρες του ΟΟΣΑ.

Έτος	Εγγραμματισμός στην Κατανόηση Κειμένου	Εγγραμματισμός στα Μαθηματικά	Εγγραμματισμός στις Φυσικές Επιστήμες
2015: Έλαβαν μέρος 35 χώρες του ΟΟΣΑ	Θέση της Ελλάδας: 33^η από τις 35 του ΟΟΣΑ	Θέση της Ελλάδας: 33^η από τις 35 του ΟΟΣΑ	Θέση της Ελλάδας: 33^η από τις 35 του ΟΟΣΑ

Εδώ να σταθούμε, ότι εκτός από τις παραπάνω επισημάνσεις για την απομάκρυνση της παιδείας μας από την παραγωγή και την λογικά συνακόλουθη πτώση στις θετικές επιστήμες εντούτοις διαπιστώνουμε απομάκρυνση από την ζωή και την καθημερινή αντιμετώπιση προβλημάτων που βιώνουμε και έτσι η παιδεία μας ασχολείται με τα «περασμένα μεγαλεία». Είναι χαρακτηριστικό ότι σε Εγγραμματισμό Κειμένου με θέμα: «Η Σχολική Βία» υπάρχουν δύο ερωτήματα, το ένα καθαρά φιλολογικό δηλαδή περίληψη μέσα από την ανάγνωση και αποκωδικοποίηση του κειμένου, το έτερο δε είναι καθαρά στατιστική, γιατί ο μαθητής πρέπει να απαντήσει σε μαθηματικούς στατιστικούς πίνακες, συνδυαστικό θέμα που στην χώρα μας αγνοείται παντελώς. Βλέπεται εδώ ο καθένας στα χωράφια του, μόνο που μας αρέσει να χρησιμοποιούμε πομπώδεις διακηρύξεις για ομαδοσυνεργατικότητα αλλά μόνο στα παιδιά ποτέ στους εκπαιδευτικούς, βέβαια υπάρχουν και εξαιρέσεις. Θα σταθώ σε ένα πολύ αξιόλογο παράδειγμα δύο εκπαιδευτικών, συγκεκριμένα ο μαθηματικός Στουραΐτης και ο φιλόλογος Χατζηαμπεριάδης στο 6^ο Γυμνάσιο Γαλασίου έφτιαζαν μια εργασία με τα παιδιά που έχει τίτλο: «Λεξικό Μαθηματικών Όρων». Αυτές είναι δραστηριότητες επιπέδου PISA.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η κατάσταση στην παιδεία μας είναι κατά εικόνα και ομοίωση με την κατάσταση της οικονομίας και της χώρας. Καταρχάς είναι σωστό να απαιτούμε όλα τα σχολεία να είναι ισάξια και υψηλού επιπέδου. Το δήθεν προοδευτικό σύνθημα: «Δεν χρειαζόμαστε σχολεία Αριστείας, αλλά Άριστα σχολεία» χρησιμοποιείται για

την προς τα κάτω ισοπέδωση, όχι για την προς τα πάνω ανύψωση. Ηλίου φαινότερο, ότι όσο τα σχολεία μένουν μακριά από την παραγωγή από την κοινωνία και δένονται με τον παπαγαλισμό, την αρχαιοπληξία, την μεταφυσική τότε είναι βέβαιο θα υστερούν οι θετικές επιστήμες, η σύγχρονη γλώσσα και η δημιουργία δεξιοτήτων.

Επίσης, όλοι συμφωνούν ότι η σημερινή εκπαίδευση είναι άθλια. Αυτή η άθλια εκπαίδευση είναι κυρίως κρατική σε όλες τις βαθμίδες, ειδικά όσο ανεβαίνουμε βαθμίδα και περισσότερο στην τριτοβάθμια. Και εδώ συμβαίνει κάτι παράδοξο, το μόνο ουσιαστικό κίνημα που υπάρχει ενάντια σε αυτή την κατάσταση είναι το κίνημα για να μην υπάρχει ιδιωτική εκπαίδευση. Σύμφωνα με τη λογική αυτής της άποψης, το μεγαλύτερο πρόβλημα για την κρατική εκπαίδευση, η μεγάλη απειλή βρίσκεται σε κάτι έξω από αυτήν και όχι μέσα της. Η κρατική εκπαίδευση για να αλλάξει δεν θα πρέπει να απαλλαχθεί από κάτι σάπιο που υπάρχει μέσα της και που όλοι διαπιστώνουν, αλλά πρέπει να προφυλαχτεί από κάτι που είναι έξω της (ΚΠΑΔ, 2006). Το κίνημα λοιπόν ενάντια στην ιδιωτικοποίηση είναι καταρχήν ένα κίνημα συντηρητικό. Έτσι εξηγείται πως καταφέρνει να έχει σ' αυτούς τους καιρούς σχεδόν καθολική αποδοχή. Αυτή η πανεθνική, παλλαϊκή συμφωνία μέσα στο σημερινό δοσμένο συσχετισμό οφείλεται στον αντιδραστικό χαρακτήρα αυτού του συνθήματος. Έτσι η επίσημη δικαιολογία που προβάλλεται από το βαθύ καθεστώς, που στην Ελλάδα μιλάει εδώ και δεκαετίες τάχα την μαρξιστική γλώσσα, είναι ότι η παιδεία δεν είναι εμπόρευμα αλλά κοινωνικό δικαίωμα και αφού δεν είναι εμπόρευμα δεν μπορεί να επιτραπεί η παραγωγή της στον γενικό παραγωγό εμπορευμάτων, που είναι το κεφάλαιο. Όμως μεγαλύτερο κοινωνικό δικαίωμα είναι το ψωμί, πως επιτρέπεται και το παράγουν οι καπιταλιστικοί φούρνοι;

Δεν είναι λοιπόν η μέθοδος, ούτε ο τρόπος εξέτασης του ΟΟΣΑ, που φταίει για την απογοητευτική κατάταξη της παιδείας μας. Εδώ να σταθούμε, ότι εκτός από τις παραπάνω επισημάνσεις για την απομάκρυνση της παιδείας μας από την παραγωγή και την λογικά συνακόλουθη πτώση στις θετικές επιστήμες εντούτοις διαπιστώνουμε εξίσου αντίστοιχη κατάταξη στην Κατανόησης Κειμένου (Reading). Λίγο περίεργο θα αναρωτηθούν μερικοί και θα αρχίσουν τις συνωμοσιολογίες, αλλά όταν η ανάπτυξη του εγκεφάλου δεν εξελιχθεί σε συνεργασία των δύο ημισφαιρίων ίσως τότε τα αποτελέσματα να μην είναι τα καλύτερα δυνατά. Αυτή είναι η αλήθεια και η πραγματικότητα, ενώ άλλοι πιστεύουν στα ξόρκιαμ στις θρησκευτικές ολονυκτίες για

να ενισχύσουν τις βαθμολογίες των μαθητών/τριών στις ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ των Α.Ε.Ι. και των Τ.Ε.Ι.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Ανθολόγιον Ψυχολογία, Φιλοσοφία, Παιδεία, (2011). Το πρόγραμμα PISA και το Ελληνικό μοντέλο εκπαίδευσης. <https://sciencearchives.wordpress.com/>, 30/12/2011.

Βήμα, (2016). Χάσμα στις επιδόσεις μαθητών ιδιωτικών και δημόσιων σχολείων. Το διαπιστώνει για την Ελλάδα η Διεθνής έρευνα PISA. Άρθρο της Εφημερίδας στις: 09/12/2016.

Bieber, T., & Martens, K., (2011). The OECD PISA Study as a Soft Power in Education? Lessons from Switzerland and the US. Wiley Online Library.

Δάσιος, Γ. (2007). Διδάσκοντας Μαθηματικά στον 21ο αιώνα. Προτάσεις για μια αποτελεσματική, σύγχρονη διδασκαλία. Εφημερίδα ΒΗΜΑ 6/7/2007. ΔΣ της ΟΛΜΕ, (2013). Ανακοίνωση για το διαγωνισμό «PISA 2012». Ριζοσπάστης στις: 21/12 2013.

Κάτσικας, Χ. (2015). PISA: Βλάπτει σοβαρά την Παιδεία. Εφημερίδα των Συντακτών

Κατωπόδης, Ι., (2001). Στατιστική Ανάλυση Αποτελεσμάτων των Πανελληνίων Εξετάσεων 2001. <http://www.stat-athens.aueb.gr/~jpan/diatrives/Katopodis/Index>.

ΚΠΑΔ (2009). Κίνηση: Παιδεία για Δημοκρατία και Ανάπτυξη. <http://www.kpad.gr/text/kinisi/piza>

Λακασάς, Α., (2014). Για... 12 έγραψαν στις πανελλαδικές τα δημόσια λύκεια. Εφημερίδα Καθημερινή 04/09/2014.

PISA, Ανακοίνωση ΙΕΠ (2016). Διεθνές Πρόγραμμα Αξιολόγησης Μαθητών. <http://www.iep.edu.gr/pisa/>

Ριζοσπάστης, (2015). Να μη γίνει ο διαγωνισμός PISA. Άρθρο της εφημερίδας στις: 13/03/2015.

Spiezia, V., (2011). Does Computer Use Increase Educational Achievements?
Student-level Evidence from PISA. OECDiLibrary, <http://www.oecd-ilibrary.org/>